

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ประเทศไทยในปัจจุบันนั้นกล่าวได้ว่าเป็นประเทศที่มีรูปแบบการปกครองแบบประชาธิปไตย ได้มีจุดเริ่มของการพัฒนาการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยนี้มาตั้งแต่ พ.ศ. 2475 ซึ่งก่อนหน้านั้นได้ใช้รูปแบบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ประเทศไทยได้ผ่านประวัติศาสตร์ทางการเมืองมาหลายยุคสมัยด้วยกันโดยในแวดวงของนักรัฐศาสตร์ได้กล่าวว่าการเมืองได้เปลี่ยนผ่านเริ่มตั้งแต่พระมหากษัตริย์มาสู่กลุ่มทหาร และปัจจุบันชนชั้นกลางเริ่มมีบทบาทเพิ่มมากขึ้น

วิถีทางการเมืองแบบประชาธิปไตยนั้นมีรากฐานต้นแบบมาจากชาติตะวันตกที่ได้เผยแพร่ลัทธิทางการเมืองมาสู่ประเทศตะวันออกโดยมีประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำทางการเมืองในค่ายเสรีนิยมประชาธิปไตยซึ่งรูปแบบการเมืองแบบนี้จะดำรงอยู่ได้นั้น ประชาชนภายในรัฐต้องมีความเชื่อมั่นศรัทธา และมองเห็นคุณค่าของระบบการเมืองเสียก่อนโดยจะต้องมีทัศนคติที่ไม่ขัดแย้งต่อระบอบการปกครอง เพราะในทางจิตวิทยานักจิตวิทยาคนหนึ่งเชื่อว่าทัศนคติเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งที่ยังคงอยู่ในจิตใจของบุคคล หากมีสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่งเกี่ยวกับความเชื่อและทัศนคติของคนนั้นแล้ว บุคคลนั้นจะแสดงพฤติกรรมออกมา (สุชาติ จันท์เอม , 2524 : 81) ทัศนคติมีความสำคัญต่อการตอบสนองของบุคคลเป็นอย่างมากนั้นคือ บุคคลมีพฤติกรรมอย่างไรนั้นมีทัศนคติเป็นเครื่องกำหนดและพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลคือ สิ่งกำหนดของระบบการเมืองและปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในระบบการเมือง (ณรงค์สินสวัสดิ์ , 2527 : 331)

จากประวัติศาสตร์ทางการเมืองของไทย คนไทยมิได้เปลี่ยนแปลงไปพร้อมกับการปกครอง เพียงแต่เป็นการเปลี่ยนศูนย์อำนาจทางการเมืองจากพระมหากษัตริย์มาสู่กลุ่มคนกลุ่มเดียวไม่ได้มีการกระจายอำนาจไปให้กับคนส่วนใหญ่ของประเทศเลยกลุ่มๆนี้ คือ กลุ่มทหารที่มีการรวมตัวกันอย่างเหนียวแน่นเข้ามามีบทบาททางการเมืองไทยมาโดยตลอดทำให้ประชาชนที่ซบเซาไร้โอกาสการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้น พยายามเรียกร้องดำเนินการเพื่อให้ได้มาของการเมืองแบบประชาธิปไตยผ่านเหตุการณ์ปฏิวัติรัฐประหารรุนแรง ที่ถูกบันทึกในประวัติศาสตร์การเมืองที่สำคัญๆ ได้แก่ เหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 และ เหตุการณ์

6 ตุลาคม 2519 ซึ่งเหตุการณ์เหล่านี้เป็นการต่อสู้ของขบวนการนิสิตนักศึกษาเพื่อโค่นล้มระบอบเผด็จการทหารที่ครอบงำสังคมไทยมาเป็นเวลาช้านาน

จวบจนในช่วงปีพุทธศักราช 2535 เส้นทางการเมืองได้เริ่มเปลี่ยนบทบาทจากทหารมาสู่กลุ่มใหม่ ซึ่งชนวนสำคัญในการเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้ คือ เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ โดยคนกลุ่มใหม่กลุ่มนี้ คือ ชนชั้นกลางได้เข้ามาสืบบทบาททางการเมืองอย่างแจ่มชัดแต่ประเด็นในการเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้อยู่ที่ทหารกลุ่มหนึ่งที่เรียกตัวเองว่า "สภารักษาความสงบและความเรียบร้อยแห่งชาติ" หรือที่เรียกกันว่า สภา รสช. ประกอบไปด้วยนายทหารจากกองทัพบกกองทัพเรือ และกองทัพอากาศ ทำการยึดอำนาจจาก พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ โดยมี พลเอก สุนทร คงสมพงษ์ ดำรงตำแหน่งหัวหน้าคณะ รสช. เป็นผลให้มีการเคลื่อนไหวต่อสู้เพื่อความเป็นประชาธิปไตย คณะ รสช. ยังได้พยายามเสริมสร้างอำนาจให้กับทหารมากขึ้น โดยการร่างรัฐธรรมนูญขึ้นมาใหม่และสนับสนุนให้นักการเมืองพลเรือนกลุ่มหนึ่งก่อตั้งพรรคการเมืองชื่อว่า "พรรคสามัคคีธรรม" พร้อมทั้งผลักดันให้ พลเอกสุจินดา คราประยูร ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในที่สุดซึ่งสร้างความไม่พอใจอย่างยิ่งกับประชาชนผู้รักประชาธิปไตยจึงก่อให้เกิดการชุมนุมประท้วงเกิดขึ้นมาในเดือนพฤษภาคม ระหว่างวันที่ 17-20 พฤษภาคม พ.ศ. 2535

ในเบื้องต้นนั้นได้มีการชุมนุมอย่างสันติเพื่อขับไล่ พลเอก สุจินดา คราประยูร ให้ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี จนทำให้กลุ่มทหารใช้กำลังปราบปรามประชาชนอย่างรุนแรงคือ การยิงใส่ผู้ชุมนุมประท้วงเป็นเหตุให้ประชาชนบาดเจ็บล้มตาย มีการตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับผู้ที่มาชุมนุมในเหตุการณ์พฤษภาทมิฬในครั้งนี้ว่าเป็นใคร คำตอบที่เห็นได้ คือ คนที่มาส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ทำงานบริษัทหน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจ เป็นคนที่ค่อนข้างจะมีฐานะดีและมีการศึกษาค่อนข้างสูงตั้งจะมองได้จากเหตุการณ์ในขณะนั้นว่า การเข้าร่วมชุมนุมของประชาชนมีลักษณะประปราย มีการค่อยๆทยอยกันมาเรื่อยๆ จากจำนวนไม่กี่พันคน จนช่วงดึกจะมีจำนวนรวมแล้วประมาณ 3 - 4 แสนคน และจะค่อยๆหายไปประมาณตี 1 ถึง ตี 2 การเข้าร่วมชุมนุมจะเป็นเช่นนี้ทุกวันที่สำคัญก็คือ ผู้ที่มาชุมนุมประท้วงจะมาร่วมชุมนุมโดยรถยนต์ส่วนตัวและมีโทรศัพท์มือถือมาด้วยซึ่งประเด็นในการชุมนุมเน้น 2 ประเด็นหลักด้วยกัน คือ

1. การแก้ไขรัฐธรรมนูญให้เป็นประชาธิปไตย
2. การเรียกร้องให้ พลเอกสุจินดา คราประยูร ลาออก

ตลอดระยะเวลาที่เกิดเหตุการณ์ขึ้น รัฐบาลได้พยายามสกัดกั้นการประท้วงโดยใช้สื่อประเภทต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ ฯลฯ ในการบิดเบือนข่าวสาร มีการใช้อำนาจบังคับให้ผู้

ประกาศข่าวโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 และช่อง 5 ให้อ่านประกาศคำสั่งของคณะ รสช. ดังจะเห็นได้จากที่ นาย จักรพันธ์ ยมจินดา อดีตผู้ประกาศข่าวของช่อง 7 ต้องลาออกจากหน้าที่ เพราะรับไม่ได้กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะที่เดียวกันผู้นำสภารสช. โดย พลเอก สุจินดา คราประยูร ได้พยายามหว่านล้อมให้ประชาชนทราบว่า การชุมนุมประท้วงในครั้งนี้เป็นเพียงการกระทำของคนกลุ่มน้อยเพียง 0.5 %¹ ของประเทศ ซึ่งตลอดเวลาที่เกิดวิกฤตการณ์นี้ การสื่อสารที่ถูกนำมาใช้กันมากคือ โทรศัพท์มือถือเพื่อที่จะเผยแพร่ข่าวสารที่เป็นจริงออกมาภายนอกจากการปิดล้อมโดยเจ้าหน้าที่ ดังนั้นโทรศัพท์มือถือจึงมีบทบาทเข้ามาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสื่อสารไม่แพ้สื่อประเภทอื่นๆ

สมาคมสังคมศาสตร์เปิดเผยผลสำรวจผู้ชุมนุมทางการเมืองในเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ 2535 ว่า กลุ่มผู้เข้ามาร่วมชุมนุมนั้นมีจำนวนไม่น้อยเป็นชนชั้นกลางกว่าครึ่งหนึ่งระบุตนเองรายได้เกิน 10,000 บาท / เดือน โดยสรุปข้อมูลโดยรวมดังนี้

อายุ

ต่ำกว่า 20 ปี	2.0 %
20 - 29 ปี	39.4 %
30 - 39 ปี	36.5 %
40 - 49 ปี	14.2 %
50 ปีขึ้นไป	6.7 %

การศึกษา

ปริญญาตรี	52.0 %
สูงกว่าปริญญาตรี	14.5 %
อื่นๆ	30.3 %

รายได้

ต่ำกว่า 5,000 บาท	14.1 %
5,000 - 9,900 บาท	28.5 %
10,000-19,000 บาท	30.0 %
20,000-50,000 บาท	15.5 %

¹ ดัดตอนจาก “ความพยายามที่จะนิยาม ชนชั้นกลางจากเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ” ใน สังคิต พิริยะรังสรรค์ และ ผาสุก พงษ์ไพจิตร , ชนชั้นกลางบนกระแสประชาธิปไตยไทย , ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2536

อาชีพ	สูงกว่า 50,000 บาท	6.2 %
	ราชการ	14.1 %
	รัฐวิสาหกิจ	28.5 %
	เอกชน	45.7 %
	เจ้าของกิจการ	13.7 %
	นักเรียนนักศึกษา	8.4 %
	อื่นๆ	10.2 %
สาขาวิชาชีพ	การเงิน/ธนาคาร	9.3 %
	ประกันภัยชีวิต	2.4 %
	การขาย/ตลาด	12.2 %
	โฆษณา/ประชาสัมพันธ์	4.5 %

โกสุ่ม หักทองขวาง นักข่าวมติชน² เขียนในบทความลงในหนังสือพิมพ์มติชนว่า "มวลงชนที่เข้าร่วมการชุมนุมไม่ว่าจะเป็นหน้ารัฐสภาหรือท้องสนามหลวงจะทยอยกันมาในช่วงเลิกงาน และหนาแน่นขึ้นเป็นลำดับพวกเขาன்றรยนต์เข้ามาจอดเดินลงมาพร้อมโทรศัพท์มือถือและติดแพ็คลิ่งค์ที่เข้มชัด แสดงว่าเป็นคนทำงานมีอายุโดยเฉลี่ย 25 - 45 ปี เป็นส่วนใหญ่" และยังมีนักหนังสือพิมพ์หลายคนได้จับเอาปรากฏการณ์นี้มาเขียนเรียกกลุ่มผู้ชุมนุมประท้วงในครั้งนี้ว่า "มือบมือถือ"

เหตุการณ์ช่วงพฤษภาทมิฬจึงเป็นจุดเริ่มต้นของศัพท์คำว่า "มือบมือถือ" เป็นผลพวงมาจากการเคลื่อนไหวประชาธิปไตย โทรศัพท์มือถือของกลุ่มผู้รักประชาธิปไตยได้แสดงพลังต่อต้านอำนาจเผด็จการโดยใช้อำนาจสื่อสารที่มีอยู่ในมือไม่ว่าจะเป็นโทรศัพท์เคลื่อนที่ในระบบ Cellular900, Worldphone 800, หรือระบบ NMT 470 ขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย เป็นต้น ต่างก็ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารที่สำคัญในการติดต่อสื่อสารข้อมูลกับคนอื่นที่อยู่ภายนอกเหตุการณ์ สื่อมวลชนหลายแขนงได้รายงานว่ามีผู้ชุมนุมประท้วงดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นคน "ชนชั้นกลาง" ประกอบด้วย นักธุรกิจ โบรคเกอร์ ข้าราชการ เจ้าของธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก นักวิชาการ คนงานคอปกขาว และผู้ที่มีการศึกษาอื่นๆ ส่วนนักศึกษาและนักการเมืองมาเป็นส่วนน้อย ทั้งๆที่บริเวณที่เกิดเหตุการณ์นั้นอยู่หน้าบริเวณ

² บทความ "จับกระแส" หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน , พฤษภาคม 2535

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งในอดีตนักศึกษาสถาบันแห่งนี้เคยเป็นแกนนำในการชุมนุมประท้วงเมื่อเหตุการณ์ 6 ตุลาคม และ 14 ตุลาคม

จะเห็นได้ว่าการทำรัฐประหารโดยคณะ รสช. ส่งผลกระทบโดยตรงต่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของชนชั้นกลางทำให้เกิดความไม่พึงพอใจอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา แม้ว่าในช่วงรัฐบาลของนาย อานันท์ ปันยารชุน จะสามารถสร้างภาพพจน์อันดีงามให้ปรากฏต่อสายตาของชาวโลก และพยายามสร้างความเชื่อมั่นให้กับโลกภายนอกแต่ก็ยังถูกบอยคอตท์ (Boycott) จากประชาคมโลก (Political Community) ที่ต้องการเห็นประเทศไทยกลับคืนสู่ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย (Democracy) เมื่อคณะ รสช. ได้เปิดโอกาสให้มีการเลือกตั้งนั้น หลังจากที่ได้รับเลือกรัฐบาลชุดนี้ก็ยังพยายามร่างรัฐธรรมนูญเพื่อส่งเสริมอำนาจของกลุ่มตัวเอง ซึ่งทำให้มีการเรียกร้องในการแก้ไขรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นประเด็นที่ถูกยกขึ้นมาโดยคณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย(ครป.)และกลายมาเป็นกระแสต่อต้านเผด็จการซึ่งทุก ๆ คนต่างเห็นด้วยว่ากลุ่มบุคคลเหล่านี้ คือ **ชนชั้นกลาง**

ด้านรัฐบาลที่เกิดมาจากวิถีทางการต่อสู้ของประชาชนในช่วงเดือน พฤษภาคม 2535 นั้น จะต้องตระหนักถึงภาระหน้าที่และบทบาทของตัวเองในการที่เข้าสนับสนุนขบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไปสู่ระบอบประชาธิปไตยไม่ว่าจะเป็นขบวนการกล่อมเกลางานการเมือง (Socialization) ซึ่งริเริ่มมาจากพื้นฐานล่างอาจจะเริ่มโดยการปฏิรูปการศึกษาหรือการเปิดข้อมูลข่าวสาร ถ้ารัฐบาลทำตัวแบบเดิม ๆ หรือ ขัดขวางการริเริ่มและการสร้างสรรค์ก็จะไม่สามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่อนาคตที่ดีทางการเมืองของประเทศไทยได้ พลังการเคลื่อนไหวของชนชั้นกลาง (Middle Class) จึงมีความแตกต่างจากกลุ่มอื่นในสังคมไทยเนื่องจากชนชั้นกลางสามารถดำเนินงานได้ด้วยความสามารถของตัวเอง มีการยอมรับวัฒนธรรมที่มาจากต่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและแบบแผนการบริโภคและจากบทบาทของ “ **ชนชั้นกลาง** ” ในประวัติศาสตร์เมืองไทยที่ผ่านมาสร้างความประหลาดใจมาสู่นักวิชาการ นักสังเกตการณ์ทางการเมืองเป็นอย่างมาก มีคำถามอยู่มากมายเกี่ยวกับบทบาทของชนชั้นกลางว่าชนชั้นกลางคือใคร? เพื่อตอบคำถามนี้ในขั้นแรกจึงนำเอาปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นของ “ **มือบื้อถือ** ” โดยกำหนดผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่มาเป็นหน่วยในการวิจัยเพื่อทำการศึกษว่าคนชนชั้นกลางกลุ่มนี้มีการเรียนรู้ทางการเมืองอย่างไร ในการเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองภายใต้สภาพสังคมที่เป็นอยู่ในปัจจุบันซึ่งอยู่ในยุคของโลกข้อมูลข่าวสารไร้พรมแดน เป็นยุคของคลื่นลูกที่สามที่เต็มไปด้วยระบบการสื่อสารอันทันสมัย การเลือกชนชั้นกลางจึงเป็นการวัดจากคุณลักษณะในการศึกษา 4 ประการ คือ

ประการแรก เป็นผู้มีรายได้อ่อนถึงระหว่าง 100,000 - 300,000 บาท / ปี ซึ่งอาจจะมีบางจำนวนเป็นผู้ที่มีรายได้อ่อนถึงมากกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ก็ตาม แต่แนวความคิดอุดมคติ ยังคงเป็นผู้ที่แนวความคิดคล้ายกับชนชั้นกลาง จึงถือว่าถ้าหากมีรายได้อ่อนถึง 100,000 บาทขึ้นไป จัดรวมเป็นกลุ่มชนชั้นกลางด้วย

ประการที่สอง เป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีขึ้นไป มีการผ่านขั้นตอนการศึกษา มีการเรียนรู้แนวคิดทางวิชาการมากพอสมควร

ประการที่สาม เป็นผู้มีอาชีพทำงานหาเลี้ยงตัวได้ ดร. ณรงค์ เพชรประเสริฐ³ จากคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อธิบายว่าชนชั้นกลางไทยสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ด้วยกัน คือ

1.กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเฉพาะอาชีพ เช่น ทนายความ , แพทย์ , อาจารย์มหาวิทยาลัย และ ยังรวมไปถึง นักธุรกิจที่มีกิจการเป็นของตนเอง

2.กลุ่มข้าราชการในหน่วยงานต่างๆของรัฐบาล

3.กลุ่มลูกจ้างพนักงานที่ทำงานในภาคเอกชนทั่วไปที่มีความเป็นตัวของตัวเอง หรือทำงานให้สังคมที่มีใช้หน่วยงานของรัฐ หรือที่เรารู้จักกันดีว่า NGO

ประการที่สี่ เป็นผู้ที่มีความทันสมัยภายใต้พลวัตเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม ชอบใช้สินค้าและบริการอย่างชาติตะวันตก ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับว่าเป็นตลาดการบริโภคนิยมสินค้าจากต่างประเทศอันดับ 2 ของโลก เช่น นิยมใช้รถยนต์ Mercedes Benz , มีร้านขายของชำ Seven Elevenจำนวนมากกว่า 500 แห่งทั่วประเทศ และกำลังจะมีโครงการขยายสาขาเพิ่มขึ้นอีกเรื่อยๆ⁴ และที่สำคัญเป็นผู้นิยมใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร เช่น โทรศัพท์เคลื่อนที่ , วิทยุติดตามตัว เป็นต้น รวมไปถึงการใช้อินเทอร์เน็ตที่มีเครือข่ายโยงใยทั่วโลก

ในวารสาร Far Eastern Economic Review Asia Yearbook 1991 ยังได้พิจารณาถึงชนชั้นกลางว่าเป็นผู้ถือครอง โทรศัพท์ โทรทัศน์ รถยนต์ โดยประเทศไทยมีชนชั้นกลางมากจัดเป็นลำดับที่ 3 ในกลุ่มอาเซียน ดังตารางดังต่อไปนี้

³ ดัดตนจากบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ The Middle Class, Conflict and the Constitution ของ Caleb Clark .มหาวิทยาลัยพายัพ หน้า 10 .

⁴ ประวิทย์ โรจนพฤกษ์ . "Thailand's Boom" ในหนังสือพิมพ์ 25 Years of The Nation หน้า 44 - 48

ตารางที่ 1.1 จำนวนโทรทัศน์ โทรศัพท์ และรถยนต์ ต่อประชากร 1 ล้านคน
ของประเทศในกลุ่มอาเซียน ในปี 2534

	สิงคโปร์	มาเลเซีย	ฟิลิปปินส์	ไทย	อินโดนีเซีย
โทรทัศน์	205,357	95,137	54,559	95,054*	50,584
โทรศัพท์	435,714	85,339	14,254	24,348	9,041
รถยนต์	102,413	102,134	7,295	38,261	9,592

* ตัวเลขปี พ.ศ. 2531

การศึกษาถึงกลุ่มพลังที่เกิดขึ้นมาใหม่ล่าสุดนี้ นอกจากการมองเห็น “มือบมือถือ” ในเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ 2535 ที่ผ่านมา เป็นการมองเห็นคุณลักษณะข้างต้นมาประกอบในการพิจารณาด้วย โดยจะจัดเอากลุ่มผู้ใช้โทรศัพท์มือถือซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างกลุ่มหนึ่งมาเป็นกรณีศึกษาในการค้นคว้าวิจัยว่า ปัจจุบันมีแนวโน้มในด้านการเรียนรู้ทางการเมืองที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองไทยไปในทิศทางอย่างไร เนื่องจากจำนวนผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่นั้นมีอยู่เป็นจำนวนมากทั่วประเทศไทยซึ่งมีข้อมูลนำเสนอตามตารางดังนี้ คือ

ตารางที่ 1.2 จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่

สถานะเครื่องลูกข่ายเคลื่อนที่ในปัจจุบัน		
แอมป์ 800 (แบนด์ A)	45,000	เครื่อง
แอมป์ 800 (แบนด์ B)	400,000	เครื่อง
NMT 470	65,000	เครื่อง
NMT 900	700,000	เครื่อง
Digital GSM 900	60,000	เครื่อง
Digital PCN 1800	110,000	เครื่อง

ดังนั้นในการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระในหัวข้อ“การเรียนรู้ทางการเมืองของชนชั้นกลาง” กรณีศึกษากลุ่มผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในเขต 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน จึงเป็นการเชื่อมโยงมาจากเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ 2535 ด้วยสาเหตุที่ว่าเหตุการณ์พฤษภาทมิฬนั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการเมืองไทยเป็นอย่างมากอีกทั้งอำนาจของกลุ่มทหาร ข้าราชการ หรือ “อมาตยาธิปไตย” ได้อ่อนตัวลง ชนชั้นกลางเริ่มเข้ามามีบทบาทแทนที่ สังเกตได้จากการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรอบ 2-3 ทศวรรษที่ผ่านมา ได้ชูจุดเด่นของความริเริ่มที่เน้นนโยบายหลักการแบบประชาธิปไตยต้องการผลักดันให้มีการสร้างกฎเกณฑ์กลไกระบบการเมืองให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตยนอกจากนี้ยังมีเหตุผลอีกหลายประการคือ

1. เมื่อกาลเวลาผ่านไป ปีพุทธศักราชเปลี่ยนไป ยุคสมัยเปลี่ยนไป แนวทัศนคติของชนชั้นกลางก็ย่อมจะเปลี่ยนไปตามกาลเวลา และด้วยสถานที่ที่แตกต่างกัน ความรู้สึกนึกคิดก็อาจจะแตกต่างกันไปด้วย ผู้ศึกษาได้กำหนดเขตพื้นที่การวิจัยในเขตภาคเหนือตอนบน 8 จังหวัด คือ เชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง แพร่ น่าน ลำพูน พะเยา และ แม่ฮ่องสอน เพื่อศึกษาถึงความสนใจทางการเมืองและวิถีทางการเรียนรู้ของชนชั้นกลางที่อาศัยในพื้นที่ดังกล่าวจะเป็นไปในแนวทางเดียวกับกลุ่มที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯหรือไม่

2. พื้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบนเป็นภาคหนึ่งที่มีองค์กรพัฒนาเอกชน(NGO)ซึ่งมีบทบาทอยู่มาก ไม่ว่าจะเป็นองค์กรขนาดเล็ก หรือขนาดใหญ่ รวมทั้งมีศูนย์กลางทางวิชาการ เช่นมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ทำหน้าที่สร้างภูมิปัญญาผลิตภัณฑ์ และเป็นสถาบันที่เปิดเวทีความคิดระหว่างนักศึกษาและชาวบ้านได้มีการทำกิจกรรมในส่วนภูมิภาคร่วมกัน คอยที่จะปลุกสำนึกวัฒนธรรมการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างต่อเนื่องซึ่งอาจจะส่งผลทางความคิดทางการเมืองของคนในพื้นที่ภาคนี้ให้มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจที่จะติดตามศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้ทางการเมืองในบริเวณภาคเหนือตอนบน

การเรียนรู้ และวิเคราะห์ชนชั้นที่เรียกว่า “ชนชั้นกลาง” ในปัจจุบันกับการมีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองจะเป็นเช่นไรนั้น คงจะต้องทำการศึกษาค้นคว้าเพื่อหาคำตอบภายใต้บริบททางสังคมปัจจุบันซึ่งมีความกดดันหลายรูปแบบ และผลของการศึกษาที่ได้รับอาจจะยังเป็นแนวทางในการอธิบายการเมืองแบบประชาธิปไตยในซีกโลกตะวันออก ที่ทั่วโลกกำลังจับตามองกระแสแห่งการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปตามยุคของเทคโนโลยีการสื่อสารยุคโลกาภิวัตน์ อันจะเป็นการพัฒนาระบอบการเมืองไทยในอนาคตต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของชนชั้นกลางในเขต 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน
- 2) เพื่อศึกษาถึงครอบครัว,กลุ่มเพื่อน และสื่อมวลชนว่ามีผลต่อการเรียนรู้ทางการเมืองของชนชั้นกลางในเขตภาคเหนือตอนบนมากน้อยเพียงใด
- 3) เพื่อทราบพฤติกรรมและความศรัทธาต่อระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยของชนชั้นกลางในเขต 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน

1.3 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

- 1) ทำให้ทราบถึงความเข้าใจทางการเมืองของชนชั้นกลางในเขตภาคเหนือตอนบน
- 2) ทำให้ทราบถึงหน่วยการเรียนรู้ทางการเมืองที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมของชนชั้นกลาง
- 3) ทำให้ทราบความศรัทธาของชนชั้นกลางในการเมืองภายใต้ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ในปัจจุบันอยู่ในระดับไหน
- 4) ทราบหนทางปรับปรุงและวางแนวความคิดหรือการมองภาพในลักษณะเปิดกว้างในการพัฒนาการเมืองไทยในอนาคต